

Ceny

- **Zpomalení poklesu cen výrobců** Celková hladina cen výrobců byla v 1. pololetí 2010 meziročně nižší o 0,6 %, přičemž více klesla v 1. čtvrtletí (o 1,3 %) než ve 2. čtvrtletí. V podstatě se nezměnily nebo snižovaly výrobní ceny ve všech hlavních cenových okruzích, avšak dosti diferencovaně podle odvětvových ekonomických činností i podle skupin výrobků. Cenová pružnost byla v jednotlivých odvětvích výrazně rozdílná a úroveň cen i jejich vývoj neodrážely skutečný poměr mezi poptávkou a nabídkou.
- **Značné snížení cen rostlinných výrobců** Ceny zemědělských výrobců byly meziročně nižší o 4,2 %, z toho méně se snížily ve 2. čtvrtletí (o 2,9 %). Rozhodující vliv na celkový pokles mělo snížení cen rostlinných výrobků (za 1. pololetí o 9,2 % a za 2. čtvrtletí o 8,1 %), když ceny živočišných výrobků rostly (o 1,4 %, resp. o 2,9 %).
- **Prudký růst cen koksu a rafinérských výrobků** Ceny průmyslových výrobců meziročně stagnovaly, z toho ve 2. čtvrtletí rostly o 1,3 %. V červenci již byly meziročně vyšší o 2,3 %. Dostí rozdílně, zejména v časovém horizontu, působily na tento vývoj cenové změny v jednotlivých sekcích. Zatímco ceny elektřiny, plynu a páry v obou čtvrtletích klesaly (o 1,4 %), což mělo pozitivní vliv na výrobní náklady většiny oborů zpracovatelského průmyslu, ceny vody, její úpravy a rozvodu rostly (o 3,9 %). V sekcích nerostných surovin a výrobků zpracovatelského průmyslu se střídaly poklesy (1. čtvrtletí) a růsty (2. čtvrtletí). Značně se zvýšily za celé 1. pololetí, z toho zejména ve 2. čtvrtletí ceny nerostných surovin (o 3,4 %, resp. o 8,4 %). Ceny výrobků zpracovatelského průmyslu se v úhrnu jen nepatrně snížily, avšak v průběhu 2. čtvrtletí se jejich růst zrychloval od 0,3 % v dubnu po 2,2 % v červnu. V červenci došlo k ještě většímu zrychlení (na 2,8 %). Z výrobků zpracovatelského průmyslu se v 1. pololetí značně zvýšily ceny koksu a rafinérských ropných produktů (o 36,3 %) s dopadem 1,6 p. b. na úhrn. Výrazně rostly rovněž ceny chemických látek a výrobků (o 17,9 %) s vlivem na úhrn 0,6 p. b. Na druhé straně klesaly ceny dopravních prostředků (o 5,4 %), ceny strojů a zařízení (o 1,7 %) a ceny potravinářských výrobků, nápojů a tabáku (o 3,6 %). Z hlavních průmyslových skupin nejvíce stouply ceny energií (o 6,4 %) a nejvíce klesly ceny výrobků investiční povahy (o 4,2 %).
- **Výrazný cenový diferenciál** Ve státech Evropské unie (EU 27), podle údajů zveřejněných Eurostatem, ceny průmyslových výrobců v 1. pololetí 2010 meziročně vzrostly o 2,1 %, z toho ve 2. čtvrtletí o značných 3,6 %. To ve srovnání s nepatrným poklesem cen v ČR (o 0,1 %) znamená výrazný cenový rozdíl s dopadem na index reálného efektivního kurzu CZK.
- **Změna tendencí mezi cenami výstupu a vstupu** Ceny stavebních prací stagnovaly, při poklesu cen materiálů a výrobků spotřebovaných ve stavebnictví o 1,2 %, což bylo stejné snížení jako u cen průmyslových meziproductů. Poměr mezi vývojem cen výstupu a vstupu byl zcela odlišný v 1. čtvrtletí ve srovnání s 2. čtvrtletím; (1,030 a 0,995). Pololetně měla parita mezi vývojem cen výstupu a vstupu rozhodující vliv na implicitní deflátor HPH ve stavebnictví.
- **Značné snížení cen reklam** Ceny tržních služeb pro podnikatelskou sféru meziročně poklesly o 1,4 %, z toho ve 2. čtvrtletí o 1,7 %. Největší vliv na tento pokles mělo značné snížení cen za reklamní služby a průzkum trhu (o 8,0 %).
- **Zrychlování růstu míry inflace** Spotřebitelské ceny se v 1. pololetí 2010 meziročně zvýšily o 0,9 %, z toho více ve 2. čtvrtletí (o 1,2 %), což znamená pomalejší růst než před rokem o 0,9 p. b., resp. o 0,2 p. b. Pololetně se v úhrnu ceny spotřebního zboží nezměnily a ceny služeb vzrostly o 2,3 %. Roční míra inflace v červnu 100,6 % byla výrazně nižší než před rokem (o 3,1 p. b.). Spotřebitelské ceny meziročně vzrostly za červenec o 1,9 %, stejně jako za srpen, čímž za osm měsíců letošního roku došlo ke zvýšení hladiny spotřebitelských cen o 1,2 %. Míra inflace v srpnu dosáhla 100,9 % a byla meziročně nižší o 1,7 p. b.

- **Výrazný růst cen pohonných hmot**

Na celkové zvýšení hladiny spotřebitelských cen v 1. pololetí 2010 měl největší vliv (0,5 p. b.) růst cen v dopravě o 4,1 %, z toho především pohonné hmoty (o 21,1 %). Značný (0,4 p. b.) byl vliv růstu cen bydlení, vody, energie a paliv (o 1,2 %), z toho zejména čistého nájemného v nájemných bytech placeného nájemníky (o 10,7 %). Ceny potravin a nealkoholických nápojů poklesly o 1,2 % a ceny alkoholických nápojů a tabáku se zvýšily o 4,1 %, čímž v úhrnu za zboží v těchto oddílech vzrostly ceny o 0,6 %. Celkem bez potravin a nealkoholických nápojů se spotřebitelské ceny zvýšily o 1,2 %.

- **Rychlejší růst spotřebitelských cen v EU 27 než v ČR**

V členských státech EU 27 se v 1. pololetí 2010 meziročně zvýšila hladina spotřebitelských cen o 1,9 %, takže inflační diferenciál (1,2 p. b.), svědčící o jejich značně pomalejším růstu v ČR, měl rovněž vliv na vývoj indexu efektivního reálného kurzu CZK.

- **Zhoršení směnných relací – velká obchodní ztráta**

Ceny zbožových operací zahraničního obchodu se v průběhu 1. pololetí letošního roku vyvíjely dosti rozdílně v časovém horizontu a věcně značně protichůdně. V korunovém vyjádření se meziročně za 1. pololetí 2010 ceny vyváženého zboží snížily o 3,4 %, přičemž v lednu klesly o 5,5 % a v červnu vzrostly o 2,0 % a ceny dováženého zboží se snížily o 1,0 %, z toho v lednu klesly o 3,9 % a v červnu vzrostly o 4,9 %. Ve srovnání s vývojem v loňském 1. pololetí došlo k podstatně výraznější změně u vývozních (-6,7 p. b.) než o dovozních cen (-0,4 p. b.). Nepříznivé úhrnné směnné relace (97,6 %) se tak meziročně velice zhoršily (o 6,3 p. b.). To mělo odraz ve značné ztrátě z realizace zahraničního obchodu, když obchodní ztráta z pohybu vývozních cen výrazně převýšila zisk z pohybu dovozních cen. Na snížení vývozních cen měl největší vliv (-2,2 p. b.) pokles cen strojů a dopravních prostředků o 4,3 %. Druhý největší vliv (-1,6 p. b.) měl pokles cen tržních výrobků tříděných hlavně podle materiálu o 6,7 %. Na druhé straně rostly ceny surovin nepoživatelných, s výjimkou paliv o značných 27,2 % a ceny chemikálií a příbuzných výrobků o 6,1 % s vlivem 0,6 p. b., resp. 0,4 p. b. Na snížení dovozních cen měl největší vliv (-1,2 p. b.) pokles cen strojů a dopravních prostředků o 3,1 %. Pokles cen průmyslového spotřebního zboží o 4,8 % měl vliv -0,5 p. b. na úhrn. Celkové snížení cen dováženého zboží brzdil růst cen minerálních paliv, maziva a příbuzných materiálů o 20,0 % se značným vlivem na úhrn (1,9 p. b.).

- **Vliv změn kurzu CZK na ceny zahraničního obchodu**

Korunové ceny vyváženého i dováženého zboží byly v 1. pololetí 2010 silně ovlivněny změnou devizových kurzů CZK vůči měnám, v nichž se uskutečnil zahraniční obchod ČR. ČSÚ pro analytické účely „očisťuje“ indexy cen vývozu i dovozu zboží v korunovém vyjádření o vlivy pohybu směnných kurzů CZK, což implicitně lze vyjádřit indexy nominálního efektivního kurzu CZK. Ty ukazují, že v 1. pololetí 2010 nepatrně více meziročně zhodnotila česká koruna při vývozních (o 3,5 %) než při dovozních operacích (o 3,3 %). Ve srovnání s loňským 1. pololetím, kdy CZK meziročně oslabila a více znehodnotila při dovozu než při vývozu, došlo u indexu nominálního efektivního kurzu CZK k menší změně na straně vývozu (8,8 p. b.) než na straně dovozu (9,9 p. b.). Indexy cen „očistěné“ o kurzové vlivy ukazují, že cenová hladina při vývozních operacích se nezměnila a při dovozních operacích vzrostla o 2,3 %. Z toho vyplývá, že „očistěné“ směnné relace jsou jen nepatrně méně nepříznivé (97,8 %) než při korunovém vyjádření.